

NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG

JEGYZŐKÖNYV
A NEMZETI VÁLASZTÁSI BIZOTTSÁG
2020. MÁRCIUS 5-I ÜLÉSÉRŐL

Az ülés helyszíne: Nemzeti Választási Iroda székháza (1054 Budapest, Alkotmány u. 3.)

Az ülés ideje: 2020. március 5. 16:00 óra

Jelen vannak:

- Dr. Rádi Péter elnök
- Dr. Bozsóki Éva
- Dr. Lugossy-Sági Krisztina
- Dr. Sasvári Róbert
- Dr. Tóta Áronné
- Dr. Avarkeszi Dezső
- Dr. Bodolai László
- Dr. Borbély Andrea
- Dr. Fazekas Tamás
- Dr. Litresits András
- Dr. Lovas András
- Dr. Sárhegyi Zoltán

Dr. Gáva Krisztián NVI elnökhelyettes
Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető
az NVI munkatársai

Távollmaradás:

Dr. Fábrián Adrián
Dr. Szalay Tamás (távollmaradását előzetesen nem jelezte)

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Köszönti a Nemzeti Választási Bizottság ülésén megjelenteket. Külön köszönti a Nemzeti Választási Iroda elnökhelyettesét, valamint az Iroda munkatársait. Megállapítja, hogy a Bizottság 11 fővel határozatképes. Ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontokat, majd szavazásra bocsátja azok elfogadását.

Szavazás

A Bizottság 7. számú jegyzőkönyvi döntése:

A Bizottság 11 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül megállapítja az alábbi napirendet:

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

II. Döntés országos nemzetiségi önkormányzatban megüresedett mandátum kiadásáról

I. Országos népszavazási kezdeményezések elbírálása

1. Dr. Schmuck Erzsébet magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismertetü a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson meg olyan törvényt, amely rendelkezik egy elkülönített pénzügyi alap létrehozásáról, amelyből évente legalább 100.000 lakóingatlan épületenergetikai korszerűsítését lehet megvalósítani?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 7-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos tiltott tárgykörbe ütközést, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazásra javasolt kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A kérdés szövegezéséből is látszik, hogy költségvetési érintettséget tartalmaz. Így nem hitelesíthető, hiszen az Alaptörvény szerinti kizárt tárgykör a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos kezdeményezés. A tervezet a III. fejezetében bemutatja, hogy állami közfeladat az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény alapján a megfelelő pénzügyi fedezet rendelkezésre állása esetén írható elő vagy vállalható. Az Alaptörvény is rendelkezik arról, hogy az állami kiadásokat átlátható módon és ésszerű részletezettséggel a központi költségvetésről szóló törvényjavaslatnak, illetve ezzel azonos szerkezetben az annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslatnak kell tartalmaznia. A népszavazásra javasolt kérdés egy elkülönített állami pénzalap létrehozásával lenne megvalósítható, esetleg központi vagy fejezeti kezelésű előirányzatként. Az mindenesetre biztos, hogy a jelenlegi, úgynevezett költségvetés egységessége által jellemzett törvényhozási helyzetben, amikor minden állami feladathoz rendelt kiadást a költségvetési törvény külön fejezetben tartalmaz, egy ilyen pénzalap létrehozása a költségvetési törvény megkerülésével lehetetlen. A tervezet a [19] és [20] bekezdésekben utal arra, hogy nagyon jelentős kiadásról lenne szó, hiszen a számítás szerint 7 ezer milliárd forintos költséggel járhatna a javasolt feladat elvégzése. Függetlenül attól, hogy a kérdés értelmezési tartományának melyik vonatkozásával lehet számolni, ilyen nagyságrendű összegről sem a Kormány, sem pedig az Országgyűlés nem rendelkezik a költségvetésen kívül, ennél fogva a költségvetési kizárt tárgykörbe ütközés mindenképpen fennáll.

Ezen túlmenően a népszavazási egyértelműségi követelménynek sem felel meg a kérdés, a tervezet számos egyértelműségi aggályt és vonatkozást emel ki és részletez. Ebből az egyik legfontosabb, hogy az elkülönített állami pénzalapok létrehozásával összefüggésben az ezt létrehozó törvénynek meg kellene állapítani a pénzalap rendeltetését, a bevételi forrásainak és a kiadásainak körét, a pénzalapért felelős személyt vagy testületet, illetve az azt kezelő szervet, a kezeléshez szükséges finanszírozás mértékét és még számos, a működés szempontjából lényeges szempontot, amelyekre vonatkozóan a kezdeményezés semmilyen

támpontot nem ad meg. Másodsorban a „legalább 100.000 lakóingatlan” megfogalmazás alapján nem világos, hogy összesen hány lakóingatlanról lenne szó, hiszen ez egy minimum limit, nem világos az sem, hogy milyen kritériumrendszerek alapján kerülne kiválasztásra a korszerűsítésben érintett ingatlanok, mi lenne a korszerűsítés minimális műszaki tartalma, illetve az sem egyértelmű, hogy az milyen forrásból valósulna meg, illetve, hogy milyen önrésszel kellene hozzájárulnia ahhoz az érintetteknek. Ez mind az egyértelműség körében felmerülő kérdés, de természetesen a legerősebb érv ebben az esetben a központi költségvetés érintettsége. Az előadott indokok alapján javasolja a kérdés hitelesítésének megtagadását.

Az üléshez csatlakozik Dr. Borbély Andrea, a Bizottság létszáma 12 főre emelkedik.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Véleménye szerint a második része az indokolásnak, tehát a IV. fejezet, egyáltalán nem meggyőző, egyértelműségi problémát nem lát. Rossz gyakorlatnak tartja, hogy a Bizottság a népszavazási egyértelműség követelményének való megfelelés körében azt várja el a szervezötől, hogy olyan részleteket fogalmazzon meg a kérdésében, amelynek ha eleget tenne, éppen az lenne az, amely az egyértelműség sérelmét jelentené. A tervezetet a központi költségvetésről szóló törvény tartalmával kapcsolatos titott tárgykörbe ötközés miatt támogatja. Véleménye szerint a kezdeményezés hitelesítésének megtagadása ezzel elégséges módon megindokolható, az egyértelműség hiányára való hivatkozást nem tartja indokoltnak.

Dr. Litresits András NVB tag: Nem ért egyet a kifejtésre került költségvetési aggályokkal. Korábban volt arra példa, hogy egy győri katolikus plébános létrehozta az államadósság elleni alapot, ami egy magánszemély általi kezdeményezés volt, majd a Kormány mellé állt, azonban a befizetések elmaradásával ezt megszüntették. A befizetések magán-személyektől származtak, a költségvetést nem érintette ez az alap. Ennek fényében meglátása szerint az, hogy valaki létre kíván hozni egy alapot, nem következésképpen vonja maga után, hogy abba költségvetési összegakat is kellene rendelni, ugyanis van arra is lehetőség, hogy az alapba befizethessenek az előbb említett példa alapján a magánszemélyek. Nem gondolja, hogy egy alap létrehozása automatikusan azzal jár, hogy ahhoz az államnak pénzt kelljen adnia. Természetesen lehet ilyen megfontolás is, viszont meglátása szerint a kérdés ezt önmagában nem zárja ki. Az egyértelműség tekintetében pedig osztja Dr. Avarkeszi Dezső érveit, miszerint, ha mindarra, amit a tervezet hiányol, választ adna a kérdés, akkor az nem férne ki egy oldalra, tehát pont az okozná az egyértelműségi problémát, ha mindent bele próbálna fogalmazni a kérdés feltevője.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Kifejti, hogy a Dr. Litresits András által példaként felvetett alap nem népszavazási kezdeményezés eredményeképp jött létre, tehát abban az esetben nem merült fel a kezdeményezés kapcsán vizsgált kizárt tárgykör. A másik vonatkozás pedig az, hogy ha a kérdésnek lehet olyan értelmezési tartománya, hogy a létrehozandó elkülönített állami pénzalap részben vagy egészben költségvetésen kívüli forrásból működjön, vagy esetleg teljesen költségvetésen kívüli forrásból hozza azt létre az állam, a választópolgárok nem biztos, hogy átlátnák, hogy nem állami pénzből, adófizetői befizetésekből történik a 7 ezer milliárd Ft nagyságrendű forrás nyújtása. Dr. Avarkeszi Dezső hozzászólásához kapcsolódóan elmondja, a Kúria végzése nyomán a Bizottságnak minden lehetséges elutasítási indokot számba kell vennie a hitelesítési eljárása során.

További kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 10 igen szavazattal, 2 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés alkosson meg olyan törvényt, amely rendelkezik egy elkülönített pénzügyi alap létrehozásáról, amelyből évente legalább 100 000 lakóingatlan épületenergetikai korszerűsítését lehet megvalósítani?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

2. Dr. Schmuck Erzsébet magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy az országgyűlés jogszabályban tiltsa meg a természetes élőhelyek és települési zöldterületek fejlesztési célú felhasználását, és hogy a további fejlesztéseket barnamezős területekre irányítsa?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 7-én személyesen eljárva nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés megfelelt a törvényi követelményeknek. Javasolja, hogy a Bizottság a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazási kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet ismertetésére felkéri Dr. Lugossy-Sági Krisztinát.

Dr. Lugossy-Sági Krisztina NVB tag: A kérdés tekintetében az egyértelműség vizsgálata indokolt. A kérdés arra irányul, hogy az Országgyűlés törvényben tiltsa meg a természetes élőhelyek és a települési zöldterületek fejlesztési célú felhasználását és a további fejlesztéseket barnamezős területekre irányítsa. Két részkérdésből áll a kérdés, ami nem mutat szoros oksági összefüggést, emiatt felmerülhet, hogy a választópolgárok azokat nem azonos módon kívánják megválaszolni, mivel lehetnek olyan választópolgárok, akik a részkérdés első részét támogatják, a másikat viszont nem. A természetes élőhely kifejezést használja a kérdés, ami az Európai Unió jogban használt fogalom, az Élőhelyvédelmi Irányelv tartalmazza, a hazai jogszabályok az élőhely kifejezést használják, vélhetően a kezdeményező is a hazai szabályozásban megjelenő élőhelyre gondol ez alatt, és ennek a fejlesztési célú felhasználási tilalmára irányul a kezdeményezése. Másrészt a települési zöldterületek felhasználási tilalmát célozza a kérdés, amely azonban az élőhellyel vagy a zöldterülettel szemben nem természetvédelmi vagy környezetvédelmi alapú fogalom-meghatározás, hanem egy építésügyi és településrendezési kifejezés. A zöldfelület is tájépítészeti fogalom, tágabb, mint a zöldterület, a zöldterület fogalmát jogszabályok is tartalmazzák, így például az Étv. és az OTÉK. A zöldterületnek az OTÉK szerint két típusa van, a közkert és közpark. Mivel a zöldterület fogalmak tartalmilag eltérnek egymástól, így a kérdés megfogalmazása nem ad egyértelmű útmutatást arra sem a választópolgár, sem a jogalkotó számára, hogy Szervező mely zöldterület fogalomra gondol, az Étv. vagy az OTÉK szerintire. A természetes élőhely fogalma az előzőektől egy lényegesen nagyobb dimenziót nyit, ami lehet zöldterület is, vagy más besorolású terület. Emiatt sem tudná a választópolgár eldönteni, hogy milyen konkrét földrajzi vagy közigazgatási területeken érvényesülne a kezdeményezésben foglalt tilalom.

Sem a választópolgár sem pedig a jogalkotó számára nem lenne egyértelmű, hogy a fejlesztési célú felhasználás kifejezés alatt mit kell érteni, beépítési tilalmat vagy esetleg teljes változtatási tilalmat. Egyértelműségi aggály továbbá, hogy ugyan a kérdésben barnamezős beruházás szerepel, azonban vannak olyan települések, ahol barnamezős terület egyáltalán nincs, így az ilyen települések a fejlesztések megvalósítása szempontjából hátrányba kerülnének.

Kifejti, hogy az országos népszavazási kezdeményezés által szabályozni kívánt tárgykör komplex jellegű, amelynek tartalmát egy nagyon szerteágazó, összetett szabályozási rendszer határozza meg. Így a kérdés egy olyan szakpolitikai jártasságot kíván meg a választópolgártól, ami általánosságban nem elvárható. Az Alkotmánybíróság 26/2007. (IV. 25.) AB határozatában és a Kúria több eseti döntésében is rámutatott arra, hogy a kérdés egyértelműségét sérti, ha a választópolgárnak a feltett kérdés alapján nincs módjában átlátni a döntése érdemi következményeit, mert annak nem ismerheti lényegi összefüggéseit, mivel ahhoz olyan speciális szakmai, információbeli ismeretek kellenének, ami nem várható el. Mindezek alapján javasolja a kérdés hitelesítésének megtagadását.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Nem lát alapvető problémát az uniós joggal kapcsolatban, a természetes élőhely, illetve élőhely fogalom jogi meghatározása és a nemzetközi egyezményekben való megjelenése nem rontja le a választópolgári érthetőséget, véleménye szerint a természetes élőhely elég világos fogalom és egy népszavazási kampányban természetesen lehet tisztázni, hogy mit is ért ez alatt a kérdésfeltevő. Nem lát ellentmondást az Étv., az OTÉK és az Ivkr. zöldterület fogalmi meghatározásai között sem. Hozzáteszi, hogy a zöldfelületekkel kapcsolatos határozati indokolást nem tartja relevánsnak, hiszen a zöldfelület kifejezést nem tartalmazza a kérdés. Az elmondottak miatt nem támogatja a hitelesítés megtagadását.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezetet továbbra is fenntartja, ahogyan kifejtésére került ez egy nagyon bonyolult és komplex jogterület, a legerősebb érv, hogy a kérdés két részkérdésből áll, amit a választópolgárok ellentétesen is megválaszolhatnak. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen szavazattal és 3 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés jogszabályban tiltsa meg a természetes élőhelyek és települési zöldterületek fejlesztési célú felhasználását, és hogy a további fejlesztéseket barnamezős területekre irányítsa?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

3. Kendermay János Zsigmond magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarország Nemzeti Energiastratégiája, valamint Nemzeti Energia- és Klímaterve tartalmazza, hogy Magyarországon 2030-ig legalább 3000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélenergművet kell létesíteni?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 14-én személyesen nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a népszavazási

egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a hitelesítésre benyújtott kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet ismertetésére felkéri Dr. Sasvári Róbertet.

Dr. Sasvári Róbert NVB tag: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A kérdés az Országgyűlés hatáskörébe tartozik és ugyan tiltott tárgykört nem érint, azonban a népszavazási egyértelműségbe ütközés felmerül. A népszavazási kezdeményezés arra irányul, hogy az Országgyűlés úgy módosítsa a jelenleg hatályos Nemzeti Energia Stratégiáról szóló OGY határozatot, valamint az Nemzeti Energia- és Klímaterv tartalmát, hogy 3000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélenergiát kell létesíteni. Utal arra, hogy a Bizottság a 10/2017. és 11/2017 NVB határozatokban hasonló tárgyú népszavazásra javasolt kérdéseket bírálta el, így indokoltnak tartja az ezekben a döntésekben rögzített álláspontok fenntartását a kérdés vizsgálatakor. Kifejti, hogy az Energia Stratégia egy tervdokumentum, koncepció, amelyben a jövőre vonatkozó célkitűzések és irányvonalak, valamint célok kerültek megfogalmazásra, a tartalmának megfelelően azt nem jogszabályként, hanem általános kötelező erővel nem bíró normatív határozatban fogadta el az Országgyűlés. Az Országgyűlés határozata nem minősül jogszabálynak, hanem az alaptörvényi meghatározás szerint közjogi szervezetszabályozó eszköz. Hivatkozik a tervezet [17] pontjában említett kúriai döntésekre, amelyek szerint az állampolgártól általában elvárható, hogy a népszavazásra feltett kérdés tekintetében a jogszabályokat ismerje, azonban az már nem várható el minden esetben, hogy egy törvény és egy normatív határozat közötti különbség jogi hatása és következménye közötti egyértelmű különbséget tegyen. A választópolgári egyértelműség sérelmére hat, hogy a kérdés oly módon lett megfogalmazva, mintha jogszabály módosításáról lenne szó vagy pedig egy kötelező erővel rendelkező jogi aktus megváltoztatására irányulna, holott stratégiai célokat megfogalmazó, jogszabálynak nem minősülő dokumentumok tartalmának módosítására vonatkozik. A Nemzeti Energia- és Klímaterv az Európai Bizottság által 2016. november 30-án kiadott ún. „Tiszta energia minden európainak” elnevezésű szabályozási javaslatcsomag alapján került megalkotásra, az Innovációs és Technológiai Minisztérium által elkészített és Magyarország Kormányának által elfogadott tervdokumentum. Ez tehát nem jogszabály és nem közjogi szervezetszabályozó, mint a Nemzeti Energia Stratégia. Az egyértelműség aggályaként merül fel a „kell létesíteni” kifejezés, mivel azt a téves látszatot kelti, hogy az érvényes és eredményes népszavazás egy általánosan kötelező magatartási szabály megalkotására és végrehajtására kötelezné az Országgyűlést. Ezzel szemben a népszavazás eredményeképp mindösszesen arra lenne köteles a Parlament, hogy a tervekben szerepeltesse a 3000 MW-os kapacitást. Szintén sérti az egyértelműség követelményét az, amit a Bizottság már több határozatában is kifejtett, hogy az Országgyűlést egy érvényes és eredményes népszavazás eredménye 3 évig köti, ezzel szemben Szervező ezt a kötötöt 2030-ig jelöli meg. Kifejti, hogy ahogyan az a tervezetben is szerepel, az Étv.-nek, illetve az OTÉK-nak a szélenergiák létesítésével kapcsolatos szabályaival nem biztos, hogy tisztában van a választópolgár, amely miatt álláspontja szerint szintén nem egyértelmű a kérdés. Javasolja a Bizottság részére, hogy tagadja meg a kérdés hitelesítését.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen szavazattal és 4 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy Magyarország Nemzeti Energiastratégiája, valamint Nemzeti Energia- és Klímaterve tartalmazza, hogy Magyarországon 2030-ig legalább 3000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélenergiát kell létesíteni?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

4. Kendernay János Zsigmond magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés fogadjon el olyan klímatervet, amely előírja, hogy Magyarországon 2030-ig legalább 3000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélenergiát kell létesíteni?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 14-én személyesen nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozást, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazási kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A határozattervezetet Dr. Szalay Tamás NVB tagnak kellett volna ismertetnie, aki nem jelezte az ülésről való távolmaradását, a nevezett tag munkáját pedig maga sem kívánja elvégezni és erre más tagok sem kötelezhet, így a tervezet részletes ismertetésére nem kerül sor. Az előző kérdések kapcsán elhangzott érvelések jelen kezdeményezés kapcsán is irányadók, egyrészt az Országgyűlés hatáskörébe tartozás, másrészt pedig az egyértelműségi témában. A kezdeményezés kapcsán az előzőekben elhangzottakhoz képest további két szempontot emel ki. Egyrészt, hogy klímatervet megalkotását célozza a kérdés, ugyanakkor egyetlen dologról, a szélenergiáról szól. A klímatervet szabályozási tárgyát tekintve szükségszerűen tágabb kategória, mint a népszavazási kérdésben megjelölt tárgy, éppen ezért a kezdeményezésnek szélesebb körben kellett volna meghatároznia törvény tartalmát, annak érdekében, hogy az Országgyűlés számára egyértelmű legyen a jogalkotási feladat. Vizsgálandó továbbá a kérdésben szereplő 3000 MW összesített beépített kapacitás. A technika jelenlegi állása szerint, ahogyan a tervezet is részletezi, ez egy szélenergiát tekintetében nem lehetne megoldható, hanem 1500 db 2 MW-os szélenergiát kellene létesíteni, ami nem biztos, hogy a választópolgárok számára, így ebben a formában átlátható következménye lenne a kérdésnek. Javasolja a Bizottság számára a kérdés hitelesítésének megtagadását. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen szavazattal és 3 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy az Országgyűlés fogadjon el olyan klímatervet, amely előírja, hogy Magyarországon 2030-ig legalább 3000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélenergiát kell létesíteni?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

5. Kendemay János Zsigmond magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy a szélenergia hasznosításának növelése érdekében az Országgyűlés alkosson olyan törvényt, ami lehetővé teszi legalább 10 000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélerőmű telepítését?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 14-én személyesen nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozást, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazásra javasolt kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet ismertetésére felkéri Dr. Bozsóki Éva elnökhelyettes asszonyt.

Dr. Bozsóki Éva NVB elnökhelyettes: A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény alapján saját üzleti kockázatára bárki létesíthet új termelőkapacitást. A szélerőművek vonatkozásában azonban ezen általános szabály alól kivételt szabott a jogalkotó. A VET 7/B. § (1) bekezdésében a Kormányt hatalmazta fel arra, hogy a villamosenergia-rendszer várható teljesítményének az egyensúlyára figyelemmel rendeletben határozza meg az adott naptári évre vonatkozóan kiadható hatósági engedélyek számát. Földrajzi korlátozás van ezen engedélyek kiadhatóságának vonatkozásában, tehát nem létesíthetők szélerőművek a világörökségi területeken, valamint védett természeti területeken. Ezen felül felmerül még olyan akadály, amely szerint a települések beépítésre szánt területén és a beépítésre szánt terület határától számított 12 000 méteren belül szélerőmű, szélerőmű park nem helyezhető el, illetve a Magyar Honvédség által üzemeltetett radaroktól számított 40 km-en, valamint a katonai repülőterektől számított 15 km-en belül új szélerőmű, vagy szélerőmű park szintén nem helyezhető el, a meglévő szélerőművek építménymagassága pedig nem növelhető, a szélerőmű parkok nem bővíthetők. A kérdés alapján azt kell vizsgálni, hogy Szervező a földrajzi alapú korlátozást szeretné feloldani vagy a kiadható engedélyek számát szeretné abszolút korlátot a szélerőművek területi létesítésével kapcsolatban, a népszavazási kérdésből fakadó jogalkotási kötelezettség úgy lenne megvalósítható, ha a Kormány VET-ben kapott felhatalmazása alapján a kérdésben tartott érvényes és eredményes népszavazást követő naptári évekre vonatkozóan rendeletben szabályozná a kezdeményezés szerinti 10.000 MW összesített beépített kapacitás alapján a szélerőművek és a szélerőmű parkok építésére és használatba vételére kiadható hatósági engedélyek számát és azok engedélyezett teljesítményét. Bár a kérdés szövegszerűen új törvény megalkotását célozza, az abban foglalt egyetlen szabályozási tárgy a relatív földrajzi korlátozásra figyelemmel, a szélerőművek és szélerőmű parkok építésére kiadható hatósági engedélyek számának meghatározására irányul, amelyre származékos jogalkotási hatáskörben jelenleg a Kormány jogosult. Mivel a népszavazásra feltenni kívánt kérdés olyan tárgykörre vonatkozik, amelynek szabályozását az Országgyűlés törvényben a Kormányra delegálta, ezáltal az már nem tartozik a hatáskörébe, így a kérdés ellentétes az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdésében foglalt szabállyal. Ennek megváltoztatására és a kérdés hitelesíthetőségének alátámasztására a népszavazási kérdésben használt „az Országgyűlés

alkosson olyan törvényt" fordulat sem alkalmas. Az Országgyűlés és a Kormány jogalkotási hatáskörének a népszavazási eljárás szempontjából való elhatárolása kapcsán hivatkozik a Kúria joggyakorlatára, amellyel kapcsolatos végzést a tervezet [20] pontja idéz.

A kérdés egyértelműsége kapcsán kifejti, hogy jelenleg a szélerőmű, illetve szélerőmű parkok létesítését illetően kizárólag földrajzi alapú korlátozás van érvényben, noha a kérdés feltevése azt sugalmazza, hogy az összesített beépített kapacitás tekintetében van olyan tilalom, amelynek megváltoztatására a kezdeményezés irányul. Az idei évre vonatkozóan a Kormány nem határozta meg az engedélyezhető szélerőművek, illetve szélerőmű-parkok teljesítményét, korlátozás kizárólag a szélturbina torony villamos termelőegységének kapacitását illetően van, amelyet a tervezet [29] bekezdésében említett GM rendelet tartalmaz. Figyelemmel a GM rendeletben rögzített 2 MW-os korlátra, a kérdésben rögzített 10 000 MW összesített beépített kapacitás 5000 db szélerőmű létesítésének az engedélyezésével lenne megvalósítható. Kiemeli, hogy azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a szélerőmű által megtermelt villamosenergia nem közvetlenül jut el a fogyasztóhoz, vagyis ahhoz, hogy ilyen mennyiségű szélerőmű által megtermelt villamosenergia valóban hasznosítható legyen, mindenképp szükséges a hazai hálózati és energiatárolási kapacitások fejlesztése is. A kérdésből származó ezen következmény, valamint a kérdés kapcsán felmerülő fejlesztések horderejének és költségvetési nagyságrendjének felmérése nem feltétlenül átlátható következménye a népszavazási kezdeményezésnek. Annak érdekében, hogy a választópolgár dönteni tudjon a kérdésről, szükséges, hogy átlássa annak érdemi következményeit. Magyarországon jelenleg 176 db szélerőmű torony található és mindösszesen 329 MW leadására képesek. 10 000 MW összesített beépített kapacitás kizárólag egyetlen szélerőmű által, műszakilag kivitelezhetetlen, hiszen a jelenleg elérhető legnagyobb teljesítményű erőmű is csak 12 MW teljesítményű. Ebből következőleg a kérdés nemcsak az előreláthatóság feltételének nem tesz eleget, hanem megtagasztó is. Javasolja a kérdés hitelesítésének a megtagadását.

Dr. Litresits András NVB tag: A határozattervezettel nem ért egyet, az Nsztv. vizsgálati szempontjai között nem szerepelnek műszaki paraméterek. Lehetséges, hogy technikai szempontból lehetetlen a kérdés, a Bizottsági tagok azonban nem műszaki szakemberek, nem tudhatják és nem is kell megítélniük, ennél fogva nem képezheti a vizsgálat tárgyát az, hogy a kérdés megvalósítása érdekében hány erőmű kellene különböző területekre, ez irreleváns. Nem osztja az érveket.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerve a Kúria és az AB álláspontját, lehetetlen célra irányuló kérdéseket nem lehet hitelesíteni. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 8 igen szavazattal és 4 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy a szélerőenergia hasznosításának növelése érdekében az Országgyűlés alkosson olyan törvényt, ami lehetővé teszi legalább 10 000 MW összesített beépített kapacitással rendelkező szélerőmű telepítését?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

6. **Kendernay János Zsigmond magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása**

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint „Egyetért-e Ön azzal, hogy új atomerőművet ne lehessen üzembe helyezni Magyarországon?”

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 14-én személyesen nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozás, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazási kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A kérdés egy új atomerőműről beszél, ennek két vetülete kerül elemzésre a kérdés hitelesítésének megtagadása körében. Egyrészt az egyértelműség körében értelmezhető az az értelmezési tartomány, hogy amennyiben Szervező nem a paksi atomerőmű bővítésére gondol, hanem ezen kívül egy új atomerőműre, egyelőre nem ismert olyan állami szándék, amely a Paksi atomerőműhöz képest új atomerőmű építéséről vagy annak üzembe helyezéséről szólna. Ennek megfelelően valószínűbb az az értelmezése a kérdésnek, hogy a Paksi atomerőmű bővítését, kivitelezését és üzembe helyezését próbálja megakadályozni, ebben a tekintetben viszont a nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség, mint kizárt tárgykör merül fel. A Bizottság ezt már számtalanszor elemezte, a határozattervezet [7] bekezdésében felsorolt határozatokban vizsgálta a jelen kérdéssel azonos tárgyú kezdeményezéseket. Magyarország Kormánya és az Orosz Föderáció Kormánya között 2014-ben létrejött egy egyezmény, amit a 2014. évi II. törvény iktatott be a magyar jogrendszerbe. Ez gyakorlatilag a paksi atomerőmű leállításra kerülő négy blokkjának és két új blokknak, az 5-ös és 6-os blokkoknak a tervezése, megépítése, üzembe helyezése és üzemben kívül helyezésének tárgyában jött létre. Ezen túl a szerződésben részes Felek abban is megállapodtak, hogy amennyiben az atomerőmű teljesítményének fenntartása és fejlesztése érdekében esetleg szükségessé válik, együttműködnek további blokkok tervezésében, megépítésében, üzembe helyezésében és üzemben kívül helyezésében. Ebben a körben az új blokkok üzembe helyezésében való együttműködési kötelezettséget szükséges kiemelni. Ezen együttműködési kötelezettség teljesítését gátolná a kezdeményezés, amely alapján megállapítható, hogy az tiltott tárgykörbe ütközik, mivel a Kúria hasonló tárgyban hozott végzése szerint az együttműködési kötelezettség is nemzetközi szerződésből eredő kötelezettségként értelmezhető. Hangsúlyozza, hogy egy új atomerőmű építése bizonyosan több mint 3 éven, azaz nagy valószínűséggel a kötődő időtartamán belül egyébként sem lehetne egy új atomerőművet megépíteni és üzembe helyezni. Javasolja a hitelesítés megtagadását.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Nem ért egyet a tervezettel, véleménye szerint a tervezet indoklása több szempontból sem állja meg a helyét, a kérdést egyértelműnek tartja, az új atomerőműről szól, nem pedig felújításról és nem is új blokkokról. Az indoklás első része fel sem merülhet, miszerint a kezdeményezés nemzetközi szerződésbe ütközne, az egyértelműség kérdésénél pedig a [29] pontban idézi a tervezet az AB döntését, miszerint meglévő állapot fenntartásáról akkor lehet népszavazást tartani, ha van olyan ismert kormányzati szándék, ami szerint meg akarják változtatni a fennálló helyzetet. Ezt az érvelést cinikusnak tartja, ugyanis az új blokkok építésénél korábban senki nem tudott ilyen kormányzati szándékról. Álláspontja szerint a kezdeményezés nem érinti a nemzetközi szerződés alapján megépítendő blokkokat, hanem azt célozza, hogy újabb atomerőmű már ne épülhessen. Véleménye szerint ez egy korrekt kérdés, nem ütközik nemzetközi szerződésbe, egyértelmű, a kezdeményezést a Bizottságnak hitelesítenie kellene.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Volt korábban egy más politikai többséggel bíró parlament, amely már az energiakonceptióban és egyébként nyilvános dokumentumban a paksi atomerőmű bővítéséről értekezett, nem volt titok az egyezmény megkötése előtt sem, ez ismert és a közbeszédben is taglalt szándék volt, azt más összetételű Kormány is támogatta.

Dr. Tóta Áronné NVB tag: Véleménye szerint egy fogalomzavar lehet a kérdésfeltevésben. Meglátása szerint Szervező arra gondolhatott, hogy új atomerőművi blokkot ne lehessen építeni, bár a Bizottság nem a szándékot vizsgálja. Emiatt nem ért egyet az előző felszólalóval. Az építés után következik az üzembe helyezés. Vagyis a kezdeményezés egy a létesítést bázisról szól, amely szintén azt igazolja, hogy Szervező kérdése nem új atomerőműre vonatkozik, hanem a nemzetközi szerződés alapján épülő új blokkok üzembe helyezését kívánja megakadályozni.

Dr. Borbély Andrea NVB tag: Véleménye szerint a Bizottságnak nem a szervezői szándékot kell vizsgálnia és nem is tartja helyesnek ezt a gyakorlatot. Általában azért nem támogatja a személyesen megjelenő szervező meghallgatását, mert a kérdésnek önmagában kell alkalmasnak lennie arra, hogy arról dönteni tudjanak. Meglátása szerint egyértelmű a kérdés, azonban a Dr. Tóta Áronné által az üzembe helyezés és az építés kapcsán előadott érvelés meggyőzte. Amennyiben üzembe helyezésről szól a kérdés, akkor az Paks II.-re vonatkozik. Véleménye szerint a kérdés egyértelmű, azonban annak végrehajtása nemzetközi szerződésbe ütközik.

Dr. Avarkeszi Dezső NVB tag: Hozzászólva az üzembe helyezés kérdéséhez, nem ért egyet az elhangzott érveléssel. Ausztriában egy felépített atomerőmű volt népszavazás tárgya és annak eredményeként nem helyezték üzembe a már megépített erőművet. Nem látja akadályát a hitelesítésnek.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Kifejti, hogy az egyértelműség követelményének a sérülését az is alátámasztotta, hogy a Bizottság tagjai között sincsen egyetértés, hogy ez a kérdés mit jelent valójában. Elképzelhetetlennek tartja, hogy a kérdést a választópolgárok egységesen ítélik meg és mindenki tudná, hogy miről szavaz. Jelenleg is egymástól teljesen eltérő érveléseket hallhatott a Bizottság. A testület a hatályos magyar jogszabályok és nem az ausztriai jogi szabályozás alapján a kérdés hitelesíthetőségéről.

Dr. Fazekas Tamás NVB tag: Meglátása szerint, amennyiben világos, hogy mi az üzembe helyezés, illetve az új erőmű fogalma, akkor nincs egyértelműségi probléma. Önmagában a Bizottságon belüli vita nem lehet akadálya a hitelesítésnek, ezért nem támogatja a tervezetet.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Hangsúlyozza, hogy annak tisztázása, hogy az atomerőmű és az atomerőművi blokk egymással azonos fogalmak-e, alapvető jelentőséggel bír a kérdés megítélése kapcsán. Ezt azonban a kérdés homályban hagyja, és ebben a Bizottság sem tud közös álláspontra helyezkedni. Már csak ezért sem tartja hitelesíthetőnek a kérdést. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 9 igen szavazattal és 3 ellenszavazattal az „Egyetért-e Ön azzal, hogy új atomerőművet ne lehessen üzembe helyezni Magyarországon?” népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

7. Kendermayer János Zsigmond magánszemély által benyújtott országos népszavazási kezdeményezés elbírálása

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Ismerteti a benyújtott kérdést, miszerint *„Egyetért-e Ön azzal, hogy 2037. december 19-ét követően ne lehessen üzemeltetési engedélyt kiadni atomerőművek számára?”*

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: A népszavazásra javasolt kérdést Szervező 2020. február 14-én személyesen nyújtotta be hitelesítés céljából. A kezdeményezés a törvényi követelményeknek megfelelt. Javasolja, hogy a Bizottság a nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség érintettségének, valamint a népszavazási egyértelműség követelményének teljesülését vizsgálja meg a népszavazási kérdés kapcsán.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezet szerint javasolja, hogy a Bizottság a kérdés hitelesítését tagadja meg. A nemzetközi szerződésből eredő kötelezettség érintettségének a vizsgálatával kapcsolatban az előbbieken már sor került a részletes ismertetésre, ennek kiegészítéseként a kérdéssel kapcsolatban mindenképpen ki kell emelni, hogy a jelenlegi működő Paksi atomerőmű negyedik blokkjának működési engedélyt az Országos Atomenergia Hivatal 2017. december 19-én kelt határozatában további húsz évvel meghosszabbította, de egyébként nem a kérdésben szereplő 2037. december 19-ig, hanem valójában 2037. december 31-ig. A kérdés feltétele nem volt e tekintetben pontos, nem vette figyelembe, hogy az engedély meddig szól. Az előbbi határozattervezet során ismertetett kötelezettségvállalások tekintetében világos, hogy a nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettséget ez a népszavazási kezdeményezés is érinti. Amennyiben a jelenleg ismert tervek szerint folya az új 5. és 6. blokk építése és üzembe helyezése, a népszavazási kérdésben megjelölt időpontra ennek a két blokknak az engedélyezési eljárása lezajlana. Az egyezményben vállalt egyéb kötelezettségek, további blokkok építése, üzembe helyezése és üzemben kívül helyezése tekintetében azonban ugyan úgy fennáll a nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség érintettsége, mint az előző kérdés esetében. Ebben a tekintetben is javasolja az indoklás fentartását és elfogadását. A 2037. december 19-i dátummal összefüggésben jelzi, hogy a kérdés szerinti 17 éves időtartam, szemben az Nsztv. szerinti 3 éves kötöttséggel, a Bizottság állandó gyakorlata szerint a kérdés hitelesítésének akadályát képezi, mivel a népszavazás alkotmányos rendeltetésével lenne ellentétes, ha több mint másfél évtizedig korlátozásra kerülne az Országgyűlés jogalkotási hatásköre e tárgykörben. Kérdés, hozzászólás nincs, szavazásra bocsátja a határozattervezet elfogadását.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 11 igen szavazattal és 1 ellenszavazattal az *„Egyetért-e Ön azzal, hogy 2037. december 19-ét követően ne lehessen üzemeltetési engedélyt kiadni atomerőművek számára?”* népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését megtagadja.

II. Döntés országos nemzetiségi önkormányzatban megüresedett mandátum kiadásáról

1. Döntés Kádár Katalin lemondása okán az Országos Roma Önkormányzatban megüresedett képviselői mandátum kiadásáról

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Kádár Katalin az Országos Roma Önkormányzatban betöltött képviselői mandátumáról 2020. január 31-én lemondott, a listát állító jelölő szervezet határidőben, 2020. február 18-án kelt és 2020. február 24-én postai úton beérkezett nyilatkozatában a lista 20. sorszáma alatti Barna Róbert jelölte meg a mandátum betöltésére. A határozattervezet arra tesz javaslatot, hogy a Bizottság Barna Róbert részére adja ki a megüresedett mandátumot.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: Javasolja, hogy a Bizottság a megüresedett mandátumot Barna Róbert részére adja ki.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 12 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az Országos Roma Önkormányzatban megüresedett mandátumot a Fialat Romák Országos Szövetsége listájának 20. sorszám alatti helyén szereplő Barna Róbert részére kiadja.

2. Döntés dr. Sajtos-Zapotocsnaja Natália lemondása okán az Ukrán Országos Önkormányzatban megüresedett képviselői mandátum kiadásáról

Dr. Sóskuti-Varga Gergely főosztályvezető: Dr. Sajtos-Zapotocsnaja Natália az Ukrán Országos Önkormányzatban betöltött mandátumáról 2020. január 17-én kelt nyilatkozatában 2020. február 1-jével lemondott. A listát állító jelölőszervezet, a Csongrád Megyei Ukránok Kulturális Egyesület törvényes képviselője határidőben, 2020. február 21-én kelt és 2020. március 2-án érkezett nyilatkozatában a lista 11. helyén szereplő Nincz Erzsébetet jelölte meg a mandátum betöltésére. A határozattervezet arra tesz javaslatot, hogy a Bizottság a megüresedett mandátumot Nincz Erzsébet részére adja ki.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A határozattervezetnek megfelelően javasolja, hogy a Bizottság a mandátumot Nincz Erzsébet részére adja ki.

Szavazás

Megállapítja, hogy a Bizottság 12 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül az Ukrán Országos Önkormányzatban megüresedett mandátumot a Csongrád Megyei Ukránok Kulturális Egyesülete listájának 11. sorszám alatti helyén szereplő Nincz Erzsébet részére kiadja.

Dr. Rádi Péter NVB elnök: A napirendi pontokat a Bizottság feldolgozta, köszöni a rész-véteit és a mai munkát, az ülést bezárja.

k. m. f.

Dr. Rádi Péter
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke